

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

na rok szkolny 2026/2027

**Liceum Ogólnokształcące Nr I im. Stanisława Staszica
w Ostrowcu Świętokrzyskim**

*„Takie będą Rzeczypospolite – jakie ich młodzieży chowanie”
Jan Zamoyski*

Ostrowiec Świętokrzyski, wrzesień 2026 r.

Spis treści

- 1. Podstawa prawna i dokumenty odniesienia**
- 2. Charakterystyka szkoły i założenia programu**
- 3. Diagnoza środowiska szkolnego na rok 2026/2027**
- 4. Kierunki polityki oświatowej państwa na rok 2026/2027**
- 5. Misja szkoły i sylwetka absolwenta**
- 6. Cele, sfery rozwoju i wartości programu**
- 7. Organizacja realizacji programu**
- 8. Główne obszary pracy wychowawczej i profilaktycznej**
- 9. Priorytety realizacyjne na rok szkolny 2026/2027**
- 10. Zakładane efekty realizacji programu**
- 11. Monitorowanie i ewaluacja programu**
- 12. Przyjęcie programu**

1. Podstawa prawna i dokumenty odniesienia

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny na rok szkolny 2026/2027 wyznacza wspólny kierunek działań wychowawczych, profilaktycznych, opiekuńczych i wspierających prowadzonych w Liceum Ogólnokształcącym Nr I im. Stanisława Staszica w Ostrowcu Świętokrzyskim. Program został opracowany z uwzględnieniem specyfiki szkoły ponadpodstawowej, corocznej diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, rozpoznania czynników chroniących i czynników ryzyka, wyników ewaluacji programu za rok szkolny 2025/2026, wniosków wynikających z bieżącej pracy wychowawczej i specjalistycznej oraz aktualnych kierunków polityki oświatowej państwa.

Program ma charakter całościowy. Łączy zadania wynikające z funkcji wychowawczej szkoły z działaniami profilaktycznymi oraz z organizacją pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Jego realizacja nie ogranicza się do godzin wychowawczych ani do działań specjalistów. Treści programu są obecne w codziennej pracy dydaktycznej, relacjach między członkami społeczności szkolnej, działalności Samorządu Uczniowskiego, wolontariacie, projektach, wyjściach, wycieczkach, uroczystościach, współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Program pozostaje spójny ze Statutem Szkoły, zasadami organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, Standardami Ochrony Małoletnich oraz pozostałymi procedurami obowiązującymi w placówce. Nie zastępuje procedur interwencyjnych ani dokumentacji indywidualnego wsparcia ucznia. Określa natomiast kierunek budowania środowiska bezpiecznego, wymagającego, wspierającego i sprzyjającego rozwojowi młodzieży.

Podstawa prawna i dokumenty odniesienia

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Liceum Ogólnokształcącego Nr I im. Stanisława Staszica w Ostrowcu Świętokrzyskim na rok szkolny 2026/2027 opracowano w szczególności na podstawie następujących aktów prawnych oraz dokumentów:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).
- Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2026 r. poz. 820 z późn. zm.), w szczególności art. 26 dotyczący programu wychowawczo-profilaktycznego oraz art. 84 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 dotyczące kompetencji Rady Rodziców i Rady Pedagogicznej w zakresie jego uchwalania.
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2026 r. poz. 515 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2025 r. poz. 881 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tekst jedn.: Dz.U. z 2026 r. poz. 110 z późn. zm.), w szczególności przepisy dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.).

- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 1162 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 917 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1798).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1309).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 2572 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych – RODO) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, s. 1, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 1781 z późn. zm.).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027, określone przez Ministra Edukacji w dniu 27 maja 2026 r.
- Statut Liceum Ogólnokształcącego Nr I im. Stanisława Staszica w Ostrowcu Świętokrzyskim.
- Obowiązujące w Liceum Ogólnokształcącym Nr I im. Stanisława Staszica w Ostrowcu Świętokrzyskim Standardy Ochrony Małoletnich oraz związane z nimi procedury wewnątrzszkolne.
- Wyniki ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego za rok szkolny 2025/2026.

Zasada interpretacyjna

Program należy odczytywać łącznie z dokumentami wewnątrzszkolnymi. W przypadku sytuacji wymagającej interwencji pierwszeństwo mają przepisy prawa, Standardy Ochrony Małoletnich oraz właściwe procedury bezpieczeństwa i pomocy obowiązujące w szkole.

2. Charakterystyka szkoły i założenia programu

Liceum Ogólnokształcące Nr I im. Stanisława Staszica jest szkołą o wieloletniej tradycji, silnie wpisaną w historię Ostrowca Świętokrzyskiego i życie lokalnej społeczności. Szkoła łączy przygotowanie młodzieży do egzaminu maturalnego i dalszego kształcenia z rozwijaniem zainteresowań, aktywności społecznej, samodzielności, odpowiedzialności

i poczucia przynależności. Tradycja placówki, jej patron, osiągnięcia absolwentów oraz obecność szkoły w życiu miasta stanowią ważne zasoby wychowawcze, które powinny być wykorzystywane również w edukacji regionalnej.

Program został przygotowany z uwzględnieniem specyfiki okresu późnej adolescencji. Uczeń liceum intensywnie buduje własną tożsamość, system wartości i obraz przyszłości. Z jednej strony oczekuje samodzielności i podmiotowego traktowania, z drugiej nadal potrzebuje bezpiecznych granic, czytelnych zasad, przewidywalnej reakcji dorosłych oraz możliwości skorzystania z pomocy bez stygmatyzacji. W tym wieku szczególnego znaczenia nabierają relacje rówieśnicze, presja osiągnięć, obraz siebie, wybory edukacyjno-zawodowe oraz funkcjonowanie w środowisku cyfrowym.

W liceum działania wychowawcze nie mogą być oparte wyłącznie na przekazie nakazowym. Młodzież powinna rozumieć sens norm i zasad, mieć przestrzeń do dyskusji, zadawania pytań, formułowania własnego stanowiska i ponoszenia odpowiedzialności za wybory. Dlatego program zakłada wykorzystywanie dialogu, pracy projektowej, debat, mediacji, edukacji rówieśniczej, doświadczeń praktycznych i działań angażujących uczniów w życie szkoły oraz środowiska lokalnego.

Działania profilaktyczne mają przede wszystkim charakter uniwersalny i obejmują całą społeczność szkolną. Ich zadaniem jest wzmacnianie zasobów chroniących młodego człowieka przed zachowaniami ryzykownymi. Tam, gdzie rozpoznane zostają indywidualne trudności, szkoła podejmuje działania selektywne i wskazujące, dostosowane do potrzeb konkretnego ucznia lub grupy. Pomoc jest planowana z poszanowaniem godności, prywatności i autonomii ucznia, przy jednoczesnym respektowaniu obowiązków szkoły związanych z bezpieczeństwem małoletnich.

Program zakłada ciągłość oddziaływań w całym cyklu kształcenia. W klasach pierwszych większy nacisk kładzie się na adaptację, integrację, poznanie szkoły, zasad bezpieczeństwa i systemu pomocy. W klasach starszych wzrasta znaczenie samodzielności, odpowiedzialności, świadomego uczestnictwa w życiu społecznym, przygotowania do matury i wyboru dalszej drogi edukacyjnej. Jednocześnie wszystkie klasy uczestniczą w działaniach dotyczących zdrowia psychicznego, relacji, profilaktyki uzależnień, bezpieczeństwa cyfrowego i edukacji obywatelskiej.

3. Diagnoza środowiska szkolnego na rok 2026/2027

3.1. Podstawa i sposób prowadzenia diagnozy

Podstawą planowania działań na rok szkolny 2026/2027 jest diagnoza środowiska szkolnego, a w szczególności ewaluacja Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2025/2026. Badanie przeprowadzono w czerwcu 2026 r. i objęto nim trzy podstawowe grupy tworzące społeczność szkoły: uczniów, rodziców i nauczycieli. Łącznie zgromadzono 561 ankiet: 372 ankiety uczniowskie, 148 ankiet rodziców i opiekunów prawnych oraz 41 ankiet nauczycieli.

Wyniki ankiet nie były traktowane jako jedyne źródło wiedzy o funkcjonowaniu młodzieży. Zestawiono je z obserwacjami prowadzonymi podczas lekcji, przerw i wydarzeń szkolnych, rozmowami indywidualnymi z uczniami i rodzicami, doświadczeniami wychowawców i specjalistów, analizą frekwencji i sytuacji wychowawczych oraz informacjami

wynikającymi z dokumentacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Takie podejście pozwala ograniczyć ryzyko wyciągania wniosków jedynie na podstawie deklaracji ankietowych i lepiej uchwycić rzeczywiste potrzeby szkoły.

Grupa respondentów	Liczba ankiet
Uczniowie	372
Rodzice / opiekunowie prawni	148
Nauczyciele	41

3.2. Wnioski z badania uczniów

Najliczniejszą grupę respondentów stanowili uczniowie. Uzyskane odpowiedzi wskazują na wysokie poczucie bezpieczeństwa i ogólnie pozytywną ocenę atmosfery szkoły. Ponad dziewięćdziesiąt procent badanych deklaroowało, że czuje się na terenie szkoły bezpiecznie. Większość uczniów dobrze ocenia także funkcjonowanie w zespołach klasowych i wskazuje, że posiada w szkole osoby, z którymi może swobodnie współpracować oraz utrzymywać dobre relacje.

Nie stwierdzono sygnałów świadczących o powszechnym występowaniu trwałego wykluczenia społecznego lub przemocy obejmującej znaczną część społeczności uczniowskiej. Pojedyncze konflikty, nieporozumienia, zachowania agresywne lub sytuacje wymagające mediacji i interwencji występowały, ale nie tworzą obrazu problemu systemowego. Wnioskiem do dalszej pracy jest zatem utrzymanie profilaktyki przemocy i szybkie reagowanie na pojedyncze zdarzenia, zanim utrwala się jako wzorzec funkcjonowania grupy.

Bardzo ważnym rezultatem badania jest wysoka rozpoznawalność systemu pomocy. Uczniowie wiedzą, że mogą zwracać się do wychowawców, pedagoga szkolnego, psychologa, pedagoga specjalnego i innych nauczycieli. Sama wiedza o dostępności pomocy stanowi istotny czynnik chroniący, ponieważ zwiększa szansę na ujawnienie problemu na wcześniejszym etapie, zanim trudność przyjmie charakter kryzysowy.

Uczniowie dostrzegają prowadzone działania dotyczące zdrowia psychicznego, stresu, emocji i dobrostanu. Jednocześnie doświadczenia z bieżącej pracy potwierdzają, że część młodzieży okresowo przeżywa nasilone napięcie związane z nauką, ocenami, egzaminami, relacjami i sytuacją osobistą. Z tego względu zdrowie psychiczne pozostaje priorytetem programu mimo braku danych o powszechnym kryzysie w całej społeczności.

Badanie potwierdziło także potrzebę kontynuowania działań dotyczących cyberprzemocy, higieny cyfrowej, ochrony prywatności, krytycznej oceny treści internetowych i odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji. Dla młodzieży cyfrowe środowisko nie jest odrębnym światem, lecz częścią codziennych relacji, nauki i rozrywki. Dlatego profilaktyka cyfrowa powinna być osadzona w realnych sytuacjach, z którymi uczniowie spotykają się w komunikatorach, mediach społecznościowych i podczas korzystania z narzędzi generatywnych.

3.3. Wnioski z badania rodziców

Rodzice i opiekunowie prawni w zdecydowanej większości postrzegają szkołę jako miejsce bezpieczne i sprzyjające prawidłowemu funkcjonowaniu młodzieży. Pozytywnie ocenili sposób reagowania szkoły na sytuacje trudne oraz dostępność pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Istotne jest, że obraz szkoły przedstawiany przez rodziców pozostaje zasadniczo spójny z opiniami uczniów.

Rodzice dostrzegają działania dotyczące zdrowia psychicznego, relacji rówieśniczych, przemocy, cyberprzemocy, uzależnień oraz wspierania zainteresowań. W odpowiedziach nie wskazano jednego dominującego problemu, który wymagałby całkowitej zmiany dotychczasowej polityki wychowawczej. Z perspektywy programu oznacza to potrzebę kontynuacji działań przy jednoczesnym zachowaniu elastyczności i gotowości do reagowania na indywidualne przypadki.

Współpraca z rodzicami powinna być rozwijana nie tylko wtedy, gdy pojawia się problem. Istotne jest budowanie regularnego kanału komunikacji, przekazywanie rzetelnych informacji o rozwoju młodzieży, zagrożeniach i możliwościach uzyskania pomocy oraz włączanie rodziców w tworzenie spójnego środowiska wychowawczego. Szczególnej uwagi wymaga współpraca w sytuacjach kryzysu psychicznego, spadku frekwencji, trudności edukacyjnych i zachowań ryzykownych.

3.4. Wnioski z badania nauczycieli

Nauczyciele w zdecydowanej większości ocenili, że realizowany program odpowiada potrzebom społeczności uczniowskiej. Wysoko oceniono bezpieczeństwo oraz współpracę wychowawców ze specjalistami szkolnymi. Nie odnotowano opinii wskazujących na powszechne występowanie poważnej przemocy, agresji lub zachowań ryzykownych, co pozostaje spójne z wynikami uzyskanymi w pozostałych grupach.

Jednocześnie nauczyciele wskazywali zasadność dalszych działań dotyczących zdrowia psychicznego, stresu, relacji rówieśniczych, bezpieczeństwa cyfrowego i motywacji uczniów. Oznacza to, że z perspektywy osób pracujących z młodzieżą codziennie nie ma podstaw do ograniczania profilaktyki tylko dlatego, że ogólny obraz szkoły jest dobry. Przeciwnie – utrzymanie pozytywnego klimatu wymaga systematycznych działań uprzedzających pojawienie się problemów.

Ważnym zasobem jest sprawnie funkcjonująca współpraca pomiędzy nauczycielami, wychowawcami, pedagogiem, psychologiem i innymi osobami udzielającymi wsparcia. Program powinien wzmacniać ten model, ponieważ szybki przepływ informacji – prowadzony z poszanowaniem prywatności ucznia – pozwala wcześniej rozpoznawać niepokojące zmiany w zachowaniu, frekwencji, osiągnięciach lub relacjach społecznych.

3.5. Zbiorcza interpretacja diagnozy

Analiza wszystkich źródeł informacji wskazuje, że szkoła posiada stabilne czynniki chroniące i nie wymaga radykalnej przebudowy dotychczasowego modelu pracy wychowawczej. Najbardziej racjonalnym kierunkiem jest rozwijanie działań, które zostały pozytywnie ocenione, oraz bardziej precyzyjne kierowanie ich do tych obszarów, w których trudności pojawiają się okresowo lub mogą szybko narastać pod wpływem zmian społecznych i technologicznych.

Pozytywne wyniki diagnozy nie mogą być interpretowane jako brak potrzeby profilaktyki. Dobra profilaktyka jest skuteczna właśnie wtedy, gdy zapobiega utrwalaniu się problemów. Dlatego w programie na rok szkolny 2026/2027 utrzymuje się szczególne znaczenie zdrowia psychicznego, relacji rówieśniczych, przeciwdziałania przemocy, higieny cyfrowej, profilaktyki uzależnień, frekwencji, motywacji do nauki, wsparcia SPE oraz współpracy z rodzicami.

3.6. Czynniki chroniące

Za podstawowy czynnik chroniący uznaje się wysokie poczucie bezpieczeństwa i przekonanie uczniów, że w sytuacji trudnej mogą uzyskać pomoc. Zaufanie do osób dorosłych w szkole ogranicza ryzyko pozostawiania ucznia samemu z problemem oraz zwiększa szansę na szybką interwencję. Ważne jest zatem utrzymywanie dostępności wychowawców i specjalistów oraz budowanie kultury, w której proszenie o pomoc nie jest oznaką słabości.

Drugim istotnym czynnikiem chroniącym są prawidłowe relacje rówieśnicze i poczucie przynależności do społeczności szkolnej. Integracja zespołów klasowych, działalność Samorządu Uczniowskiego, wolontariat, projekty, konkursy, wydarzenia szkolne, sport i działalność kulturalna tworzą uczniom możliwość budowania relacji poza samą sytuacją lekcyjną i wzmacniają identyfikację ze szkołą.

Czynnikiem chroniącym pozostaje możliwość rozwijania zainteresowań i talentów. Uczeń, który doświadcza sukcesu, posiada obszar osobistej kompetencji i ma możliwość angażowania się w konstruktywną aktywność, łatwiej buduje realistyczną samoocenę i poczucie sprawczości. Z tego względu program wspiera nie tylko osiągnięcia szkolne, ale również aktywności społeczne, sportowe, artystyczne, naukowe i obywatelskie.

Znaczenie ma również współpraca szkoły z rodzicami oraz instytucjami działającymi na rzecz młodzieży. Spójność oddziaływań dorosłych, możliwość konsultacji specjalistycznej i szybkie kierowanie do odpowiedniej formy pomocy zmniejszają ryzyko pogłębiania się trudności. Wśród czynników chroniących należy uwzględniać także lokalne zakorzenienie szkoły, jej tradycję oraz więź uczniów z miastem i regionem.

3.7. Czynniki ryzyka i obszary wymagające monitorowania

Do czynników ryzyka zalicza się przede wszystkim okresowe przeciążenie nauką, presję osiągnięć, lęk przed niepowodzeniem i trudność w zachowaniu równowagi pomiędzy obowiązkami a odpoczynkiem. W liceum ryzyko to może nasilać się szczególnie w okresach klasyfikacji, egzaminów próbnych i przygotowań maturalnych. Szkoła powinna monitorować sygnały przewlekłego stresu, spadku funkcjonowania, wycofania społecznego i gwałtownych zmian w zachowaniu.

Kolejnym obszarem ryzyka są konflikty rówieśnicze, hejt, wykluczenie i cyberprzemoc. Nawet jeżeli nie mają charakteru powszechnego, pojedyncze zdarzenia mogą mieć dla konkretnego ucznia bardzo poważne konsekwencje. Szczególnie ważne jest reagowanie na przemoc psychiczną, rozpowszechnianie kompromitujących materiałów, nękanie w komunikatorach oraz zachowania naruszające granice i godność.

Stałego monitorowania wymaga środowisko cyfrowe. Ryzykiem jest nie tylko nadmierny czas ekranowy, ale również przeciążenie informacyjne, dezinformacja, oszustwa internetowe,

kontakt z treściami szkodliwymi, utrata prywatności, publikowanie materiałów bez zgody oraz nieodpowiedzialne używanie narzędzi sztucznej inteligencji. Wraz z upowszechnieniem treści syntetycznych rośnie znaczenie krytycznego myślenia i umiejętności weryfikowania źródeł.

Istotnym ryzykiem pozostaje dostępność nikotyny, e-papierosów, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz możliwość rozwoju uzależnień behawioralnych. Profilaktyka powinna unikać moralizowania i straszenia, a opierać się na rzetelnej wiedzy, kształtowaniu odpowiedzialności, umiejętności odmawiania i rozpoznawania sytuacji ryzykownych.

Dodatkowej uwagi wymagają uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, osoby doświadczające kryzysów rodzinnych lub osobistych, uczniowie o obniżonej frekwencji i motywacji oraz młodzież mająca trudności w nawiązywaniu relacji lub korzystaniu z pomocy. Rozpoznanie ryzyka nie oznacza przypisania ucznia do kategorii „problemowej”, lecz zobowiązuje szkołę do uważniejszej obserwacji i adekwatnego wsparcia.

Najważniejszy wniosek z diagnozy

W roku szkolnym 2026/2027 należy kontynuować sprawdzone kierunki pracy, ale wyraźniej połączyć je z profilaktyką zdrowia psychicznego, bezpieczeństwem cyfrowym i AI, przeciwdziałaniem przemocy rówieśniczej, profilaktyką uzależnień behawioralnych, wsparciem SPE, motywacją i frekwencją oraz edukacją regionalną, obywatelską i prospołeczną.

4. Kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027

Program uwzględnia podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027. Kierunki te są odnoszone do realnych zadań liceum ogólnokształcącego i do wniosków wynikających z diagnozy środowiska szkolnego. W ten sposób priorytety państwa nie funkcjonują jako odrębna lista formalnych haseł, lecz znajdują odzwierciedlenie w konkretnych obszarach pracy szkoły.

1. Wspieranie przedszkoli i szkół we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy26. Kompas Jutra, ukierunkowanych na tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia.
2. Szkoła miejscem budowania odporności społecznej – kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.
3. Edukacja zdrowotna w szkole – promowanie zdrowego stylu życia, aktywności ruchowej oraz przygotowanie uczniów do odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych i udzielania pierwszej pomocy.
4. Promowanie higieny cyfrowej i aktywności off-line, bezpiecznego poruszania się w sieci, krytycznego myślenia i odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji.
5. Rozpoznawanie potrzeb dzieci i młodzieży oraz wzmacnianie współpracy z rodzicami w procesie edukacji, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wychowania.
6. Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy w kryzysach psychicznych.

7. Wspieranie podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego.
8. Wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej uczniów poprzez kształcenie interdyscyplinarne, pracę projektową, ocenianie kształtujące i informację zwrotną.

Pierwszy kierunek MEN należy w liceum rozumieć z uwzględnieniem harmonogramu Reformy²⁶. W roku szkolnym 2026/2027 nowe podstawy programowe są wdrażane przede wszystkim w wychowaniu przedszkolnym i wybranych klasach szkoły podstawowej, natomiast nowe podstawy programowe w klasach pierwszych szkół ponadpodstawowych mają rozpocząć się od 1 września 2027 r. Dla liceum rok 2026/2027 jest więc okresem przygotowania do zmian i rozwijania takich elementów pracy, jak podmiotowość ucznia, informacja zwrotna, interdyscyplinarność i praca projektowa, bez sztucznego wpisywania wdrażania nowej podstawy programowej tam, gdzie jeszcze nie obowiązuje.

Kierunek dotyczący odporności społecznej bezpośrednio łączy się z edukacją regionalną. Budowanie odpowiedzialności za państwo i wspólnotę rozpoczyna się od rozumienia najbliższego otoczenia, historii własnego miasta, miejsc pamięci, instytucji lokalnych i problemów społeczności. Dlatego w roku szkolnym 2026/2027 edukacja regionalna zostaje potraktowana jako ważne narzędzie wychowania patriotycznego i obywatelskiego.

Pozostałe kierunki MEN pozostają w dużej mierze zbieżne z wnioskami szkolnej ewaluacji. Zdrowie psychiczne, przemoc rówieśnicza, higiena cyfrowa, AI, aktywność fizyczna, pierwsza pomoc, rozpoznawanie potrzeb uczniów i doradztwo zawodowe należą do obszarów, które szkoła już realizowała i które powinny być kontynuowane w sposób dostosowany do potrzeb młodzieży licealnej.

5. Misja szkoły i sylwetka absolwenta

5.1. Misja szkoły

Misją szkoły jest tworzenie środowiska, w którym uczeń może solidnie się kształcić, rozwijać talenty i zainteresowania, uczyć się odpowiedzialności oraz przygotowywać do świadomego funkcjonowania w rodzinie, społeczeństwie i przyszłym życiu zawodowym. Szkoła łączy wymagania edukacyjne z troską o dobrostan młodzieży i przekonaniem, że osiągnięcia szkolne powinny iść w parze z rozwojem osobowości, relacji, samodzielności i dojrzałości.

Szkoła wspiera młodzież w budowaniu własnego systemu wartości, dokonywaniu wyborów i braniu odpowiedzialności za ich konsekwencje. Ważnym elementem misji jest tworzenie warunków do krytycznego myślenia, dialogu, otwartości na różne perspektywy oraz szacunku dla godności drugiego człowieka. Uczeń powinien opuszczać szkołę nie tylko z wiedzą potrzebną do zdania matury, lecz również z umiejętnością korzystania z wiedzy w praktyce i świadomego uczestnictwa w życiu społecznym.

Misja szkoły obejmuje także zakorzenienie ucznia w kulturze i historii. Tradycja szkoły, dziedzictwo Ostrowca Świętokrzyskiego oraz regionu świętokrzyskiego stanowią naturalną przestrzeń budowania tożsamości lokalnej i narodowej. Wychowanie patriotyczne ma prowadzić do rozumienia wspólnoty jako przestrzeni odpowiedzialności, a nie wyłącznie do udziału w uroczystościach rocznicowych.

5.2. Sylwetka absolwenta

Absolwent Liceum Ogólnokształcącego Nr I im. Stanisława Staszica jest osobą samodzielną, odpowiedzialną i zdolną do krytycznego myślenia. Potrafi planować własny rozwój, zna swoje mocne strony i ograniczenia, potrafi podejmować decyzje i korygować je pod wpływem nowych informacji. Rozumie, że dojrzałość obejmuje również gotowość do korzystania z pomocy w sytuacjach, których nie można rozwiązać samodzielnie.

W relacjach społecznych absolwent respektuje godność innych osób, potrafi komunikować własne potrzeby i granice, słuchać, współpracować i prowadzić spór bez poniżania rozmówcy. Jest wrażliwy na krzywdę, odrzuca przemoc i wykluczenie, potrafi reagować jako świadek niewłaściwych zachowań. Rozumie znaczenie wolontariatu, samorządności i odpowiedzialności za wspólnotę.

Absolwent zna historię i kulturę Polski, regionu świętokrzyskiego, Ostrowca Świętokrzyskiego oraz tradycję własnej szkoły. Potrafi dostrzegać związki między historią lokalną a historią kraju, rozumie znaczenie dziedzictwa kulturowego, miejsc pamięci i ochrony środowiska oraz czuje odpowiedzialność za najbliższe otoczenie.

W obszarze zdrowia i bezpieczeństwa absolwent rozumie znaczenie aktywności fizycznej, odpoczynku, snu i profilaktyki zdrowotnej. Potrafi rozpoznawać zachowania ryzykowne, zna podstawowe zasady pierwszej pomocy oraz wie, gdzie szukać profesjonalnej pomocy w sytuacji kryzysu psychicznego lub zagrożenia bezpieczeństwa.

W środowisku cyfrowym absolwent chroni swoją prywatność, krytycznie ocenia informacje, potrafi rozpoznawać próby manipulacji i dezinformacji, zna zagrożenia związane z cyberprzemocą oraz odpowiedzialnie korzysta ze sztucznej inteligencji. Rozumie, że narzędzia cyfrowe mogą wspierać naukę i rozwój, ale nie powinny zastępować samodzielnego myślenia, odpowiedzialności i uczciwości edukacyjnej.

6. Cele, sfery rozwoju i wartości programu

Głównym celem programu jest wspieranie ucznia w rozwoju ku pełnej dojrzałości oraz tworzenie warunków, które wzmacniają czynniki chroniące i ograniczają prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych. Program zakłada integralne traktowanie rozwoju człowieka. Nie można skutecznie wspierać wyników edukacyjnych w oderwaniu od kondycji psychicznej, relacji społecznych, zdrowia fizycznego, systemu wartości i poczucia sensu.

6.1. Sfera intelektualna

W sferze intelektualnej szkoła rozwija ciekawość poznawczą, umiejętność uczenia się, myślenie analityczne i krytyczne, samodzielność oraz zdolność łączenia informacji z różnych dziedzin. Szczególne znaczenie ma uczenie planowania własnej pracy, korzystania z informacji zwrotnej, świadomego wykorzystywania narzędzi cyfrowych i sztucznej inteligencji oraz budowania odpowiedzialności za własny proces uczenia się.

6.2. Sfera emocjonalna i psychiczna

W sferze emocjonalnej szkoła wspiera rozwijanie samoświadomości, realistycznej samooceny, umiejętności nazywania emocji i potrzeb, radzenia sobie ze stresem, niepowodzeniem i napięciem. Uczeń powinien potrafić rozpoznawać moment, w którym

potrzebuje pomocy, znać dostępne źródła wsparcia i nie obawiać się z nich korzystać. W działaniach szczególne miejsce zajmuje profilaktyka kryzysów psychicznych i zachowań autoagresywnych.

6.3. Sfera społeczna

W sferze społecznej celem jest rozwijanie umiejętności współpracy, komunikacji, empatii, asertywności, odpowiedzialności, rozwiązywania konfliktów i funkcjonowania w grupie. Szkoła buduje kulturę dialogu i nieakceptowania przemocy. Uczeń uczy się szanować granice innych osób, reagować na krzywdę, uczestniczyć w życiu społecznym oraz rozumieć znaczenie praw i obowiązków.

6.4. Sfera fizyczna i zdrowotna

W sferze fizycznej program promuje zdrowy styl życia, aktywność ruchową, równowagę między nauką a odpoczynkiem, higienę snu i zachowania prozdrowotne. Obejmuje także pierwszą pomoc, bezpieczeństwo, profilaktykę używania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. Zdrowie fizyczne jest traktowane jako zasób pozostający w ścisłym związku z kondycją psychiczną i zdolnością do uczenia się.

6.5. Sfera aksjologiczna, obywatelska i kulturowa

W sferze aksjologicznej szkoła wspiera budowanie stabilnego systemu wartości opartego na godności człowieka, odpowiedzialności, uczciwości, szacunku, sprawiedliwości, życzliwości i gotowości do działania dla dobra wspólnego. Ważnym elementem jest edukacja patriotyczna i obywatelska oraz świadome poznawanie historii, kultury i dziedzictwa regionu. Szkoła kształtuje postawę odpowiedzialności za wspólnotę lokalną, państwo i środowisko naturalne.

6.6. Cele szczegółowe

- wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa i zaufania do szkoły oraz utrzymywanie czytelnego systemu pomocy;
- wspieranie zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności rozpoznawania emocji, radzenia sobie ze stresem, napięciem, niepowodzeniem i sytuacją kryzysową;
- przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, agresji, hejtowi, wykluczeniu i cyberprzemocy oraz uczenie odpowiedzialnego reagowania w roli świadka;
- rozwijanie kompetencji społecznych: komunikacji, empatii, współpracy, asertywności, rozwiązywania konfliktów i odpowiedzialności za drugiego człowieka;
- wspieranie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozpoznawanie ich zasobów i barier oraz tworzenie warunków do pełnego uczestnictwa w życiu szkoły;
- promowanie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, odpoczynku, prawidłowych nawyków oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy;
- profilaktyka używania nikotyny, e-papierosów, alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz profilaktyka uzależnień behawioralnych;
- rozwijanie higieny cyfrowej, krytycznej analizy treści internetowych i odpowiedzialnego korzystania z AI;
- kształtowanie postaw obywatelskich, patriotycznych i prospołecznych, rozwijanie wolontariatu i samorządności;
- budowanie tożsamości regionalnej poprzez poznawanie Ostrowca Świętokrzyskiego, historii i kultury regionu oraz miejsc ważnych dla lokalnej wspólnoty;

- wspieranie motywacji do nauki, samodzielności, organizacji pracy, zainteresowań i poczucia sprawczości;
- przygotowanie uczniów do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- wzmacnianie współpracy szkoły z rodzicami oraz instytucjami wspierającymi młodzież i rodzinę.

6.7. Wartości wychowawcze

Program opiera się na poszanowaniu godności człowieka, odpowiedzialności, uczciwości, szacunku, życzliwości, empatii, sprawiedliwości, wolności rozumianej w powiązaniu z odpowiedzialnością, trosce o zdrowie i bezpieczeństwo, szacunku dla rodziny i relacji społecznych, patriotyzmie, przywiązaniu do tradycji szkoły i regionu, otwartości na innych ludzi, kulturze osobistej, pracy nad sobą oraz gotowości do działania na rzecz dobra wspólnego. Wartości te mają być widoczne nie tylko w deklaracjach, ale przede wszystkim w codziennym sposobie funkcjonowania szkoły.

7. Organizacja realizacji programu

Realizacja programu jest zadaniem całej społeczności szkolnej. Poszczególne działania podejmowane są podczas lekcji przedmiotowych, godzin wychowawczych, zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, spotkań indywidualnych, warsztatów, projektów, wycieczek, wydarzeń szkolnych i lokalnych oraz we współpracy z rodzicami i instytucjami zewnętrznymi. Formy pracy są dostosowywane do wieku uczniów, specyfiki klasy i aktualnie rozpoznanych potrzeb.

Dyrektor szkoły

Dyrektor tworzy warunki organizacyjne do realizacji programu, koordynuje współpracę osób odpowiedzialnych za wychowanie, profilaktykę i pomoc psychologiczno-pedagogiczną, nadzoruje przestrzeganie prawa wewnątrzszkolnego i zasad bezpieczeństwa oraz wspiera działania podejmowane we współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Zapewnia również warunki do realizacji Standardów Ochrony Małoletnich i reagowania w sytuacjach wymagających interwencji.

Do zadań dyrektora należy także wspieranie rozwoju zawodowego kadry, inicjowanie rozwiązań sprzyjających lepszej organizacji pomocy oraz dbanie o to, aby działania wychowawcze nie były rozproszone. Ważnym elementem jest analizowanie wniosków płynących z nadzoru pedagogicznego, ewaluacji programu, pracy zespołów i bieżących zdarzeń oraz przekładanie ich na decyzje organizacyjne.

Rada Pedagogiczna i nauczyciele

Rada Pedagogiczna uczestniczy w diagnozowaniu potrzeb szkoły, realizacji i ewaluacji programu. Nauczyciele włączają treści wychowawcze i profilaktyczne do bieżącej pracy dydaktycznej, obserwują funkcjonowanie uczniów, reagują na sygnały trudności, wzmacniają pozytywne zachowania i współpracują z wychowawcami oraz specjalistami. Każdy nauczyciel współtworzy klimat szkoły poprzez sposób komunikowania się z uczniami, respektowanie ich praw, konsekwencję i modelowanie kultury osobistej.

Nauczyciele przedmiotowi mają szczególną możliwość łączenia treści programu z własnym przedmiotem. Edukacja cyfrowa może pojawiać się nie tylko na informatyce, edukacja regionalna nie tylko na historii, a kwestie zdrowia psychicznego nie tylko na godzinie wychowawczej. Interdyscyplinarne podejście pozwala uczniowi zobaczyć, że kompetencje społeczne i wychowawcze są częścią realnego życia, a nie osobnym szkolnym modulem.

Wychowawcy klas

Wychowawca rozpoznaje sytuację zespołu klasowego i indywidualne potrzeby uczniów, integruje klasę, podejmuje tematykę wynikającą z programu i bieżących potrzeb, utrzymuje kontakt z rodzicami oraz współpracuje ze specjalistami. W przypadku trudności wychowawczych koordynuje przepływ informacji między uczniem, rodzicem, nauczycielami i osobami udzielającymi pomocy, z zachowaniem zasad ochrony prywatności i obowiązujących procedur.

Plan pracy wychowawczej klasy powinien pozostawać zgodny z programem, ale nie musi mechanicznie powtarzać wszystkich jego treści. Wychowawca dobiera działania do rzeczywistej sytuacji zespołu. W klasach pierwszych szczególne znaczenie mają integracja i adaptacja, w klasach maturalnych – stres egzaminacyjny, organizacja pracy i planowanie przyszłości, natomiast w każdej klasie konieczne jest utrzymywanie działań dotyczących bezpieczeństwa, relacji i zdrowia psychicznego.

Pedagog szkolny, psycholog i pedagog specjalny

Specjaliści szkolni prowadzą diagnozę potrzeb, udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wspierają uczniów i rodziców, prowadzą działania profilaktyczne, psychoedukacyjne i interwencyjne, konsultują nauczycieli oraz współpracują z poradniami i innymi instytucjami. Ważnym zadaniem jest także upowszechnianie wiedzy o dostępnych formach pomocy oraz obniżanie bariery związanej ze zgłaszaniem problemów.

Pedagog specjalny wspiera rozpoznawanie barier w funkcjonowaniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, pomaga w dostosowaniu środowiska i działań szkoły oraz uczestniczy w organizacji wsparcia wynikającego z opinii i orzeczeń. Psycholog i pedagog szkolny wspierają uczniów w problemach emocjonalnych, rodzinnych, społecznych i wychowawczych, a w sytuacjach wymagających pomocy zewnętrznej współpracują z rodzicami i właściwymi podmiotami.

Doradca zawodowy, biblioteka, pielęgniarka szkolna i inni pracownicy

Doradca zawodowy wspiera uczniów w rozpoznawaniu predyspozycji i podejmowaniu decyzji dotyczących dalszego kształcenia. Biblioteka szkolna uczestniczy w rozwijaniu kompetencji czytelniczych, informacyjnych i kulturowych, a także może wspierać edukację medialną i regionalną. Pielęgniarka szkolna uczestniczy w działaniach prozdrowotnych i profilaktycznych. Pracownicy niepedagogiczni również współtworzą bezpieczny klimat szkoły, ponieważ często jako pierwsi obserwują sytuacje występujące poza salą lekcyjną.

Rodzice i uczniowie

Rodzice są partnerami szkoły w procesie wychowania i profilaktyki. Przekazują informacje istotne dla funkcjonowania ucznia, uczestniczą w konsultacjach, współpracują w sytuacjach

wymagających wsparcia oraz biorą udział w ustalaniu kierunków programu poprzez Radę Rodziców. Współpraca powinna opierać się na rzeczowej komunikacji, wzajemnym szacunku i koncentracji na potrzebach ucznia.

Uczniowie współtworzą klimat szkoły, uczestniczą w działaniach Samorządu Uczniowskiego, wolontariacie i projektach, zgłaszają własne potrzeby i pomysły oraz uczą się odpowiedzialności za siebie i innych. Udział młodzieży w realizacji programu jest ważny, ponieważ zwiększa sprawczość i pozwala lepiej dopasować działania do rzeczywistych problemów uczniów.

8. Główne obszary pracy wychowawczej i profilaktycznej

8.1. Rozwój intelektualny, motywacja i kultura uczenia się

Szkoła wspiera rozwój intelektualny ucznia nie tylko poprzez realizację podstawy programowej, lecz także poprzez rozwijanie ciekawości, samodzielności, twórczego myślenia i umiejętności organizacji własnej pracy. Nauczyciele wykorzystują metody aktywizujące, pracę projektową, interdyscyplinarne łączenie treści oraz informację zwrotną. Uczniowie są zachęceni do udziału w konkursach, olimpiadach, kołach zainteresowań, projektach, wydarzeniach naukowych i kulturalnych oraz do podejmowania własnych inicjatyw.

Szczególną uwagę poświęca się uczniom mającym trudności w nauce, obniżoną motywację lub problemy z systematycznością. Wychowawcy, nauczyciele i specjaliści analizują frekwencję i funkcjonowanie ucznia, podejmują rozmowy wspierające, współpracują z rodzicami i szukają przyczyn trudności, zamiast ograniczać się do oceny ich skutków. Celem jest wzmacnianie odpowiedzialności ucznia za własną edukację i przywracanie poczucia wpływu na osiągnięte rezultaty.

Ważną kompetencją licealisty jest umiejętność planowania długoterminowego. Szkoła wspiera uczniów w dzieleniu większych zadań na etapy, realistycznym zarządzaniu czasem, odróżnianiu priorytetów od spraw mniej istotnych oraz budowaniu nawyku systematycznej pracy. Szczególne znaczenie ma to w klasach maturalnych, ale nawyki te powinny być kształtowane od pierwszego roku nauki.

Kultura uczenia się obejmuje także sposób reagowania na błąd. Uczeń powinien rozumieć, że niepowodzenie może być informacją o potrzebie zmiany strategii, a nie dowodem braku zdolności. Nauczyciele wzmacniają wytrwałość, zachęcają do korzystania z informacji zwrotnej i uczą odróżniać konstruktywną ambicję od presji prowadzącej do chronicznego przeciążenia.

8.2. Specjalne potrzeby edukacyjne i edukacja włączająca

W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi szkoła rozpoznaje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne, analizuje opinie i orzeczenia, organizuje odpowiednie formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz dostosowuje metody pracy. Pomoc powinna odpowiadać rzeczywistemu funkcjonowaniu ucznia, a nie ograniczać się do formalnego powielenia zaleceń z dokumentacji.

Ważnym elementem jest tworzenie środowiska włączającego, w którym niepełnosprawność, trudności w uczeniu się, neuroróżnorodność, przewlekła choroba lub kryzys emocjonalny nie

prowadzą do stygmatyzacji i izolacji. Wspieranie ucznia obejmuje również działania w klasie: budowanie akceptacji, przeciwdziałanie wykluczeniu, dostosowanie sposobu komunikacji oraz tworzenie możliwości udziału w życiu szkoły na równych zasadach.

Pedagog specjalny wspiera nauczycieli w rozpoznawaniu barier i planowaniu dostosowań, a wychowawca dba o spójność działań zespołu uczącego. W przypadku uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego pomoc jest organizowana zgodnie z obowiązującymi przepisami i dokumentacją, w tym z IPET i WOPFU. Istotna jest również współpraca z rodzicami i poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

Szkoła zwraca uwagę na uczniów, którzy nie posiadają formalnej opinii lub orzeczenia, ale w codziennym funkcjonowaniu ujawniają przejściowe lub trwałe trudności. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna może być udzielana również na podstawie bieżącego rozpoznania nauczycieli i specjalistów. Celem jest możliwie wczesne wsparcie, zanim trudności przełożą się na znaczne niepowodzenia edukacyjne, spadek samooceny lub wycofanie z relacji.

8.3. Zdrowie psychiczne, emocje i odporność psychiczna

Wspieranie zdrowia psychicznego jest jednym z najważniejszych obszarów programu. Szkoła podejmuje temat stresu, przeciążenia, presji osiągnięć, niepowodzeń, samotności, konfliktów, zmian w relacjach oraz innych doświadczeń charakterystycznych dla okresu dorastania. Uczniowie uczą się rozpoznawać i nazywać emocje, identyfikować własne potrzeby, korzystać z bezpiecznych sposobów obniżania napięcia i szukać pomocy, gdy samodzielne strategie okazują się niewystarczające.

Działania prowadzone są podczas godzin wychowawczych, warsztatów, zajęć psychoedukacyjnych oraz w ramach indywidualnych konsultacji. Szczególne znaczenie ma dostępność pedagoga, psychologa i innych specjalistów oraz czytelna informacja o miejscach, w których uczeń może uzyskać pomoc także poza szkołą. W sytuacji rozpoznania sygnałów kryzysu psychicznego, zachowań autoagresywnych lub zagrożenia życia szkoła działa zgodnie z obowiązującymi procedurami, współpracując z rodzicami i właściwymi podmiotami.

Profilaktyka zdrowia psychicznego obejmuje wzmacnianie czynników chroniących: relacji rówieśniczych, zainteresowań, aktywności fizycznej, poczucia przynależności, sprawczości oraz realistycznej samooceny. Celem nie jest eliminowanie wszystkich trudnych emocji, lecz wyposażenie ucznia w umiejętności pozwalające je rozumieć, regulować i konstruktywnie przeżywać.

Szczególnego znaczenia nabiera profilaktyka w okresach zwiększonego obciążenia szkolnego. Przed egzaminami, klasyfikacją i maturą szkoła podejmuje działania dotyczące organizacji nauki, stresu egzaminacyjnego, snu, regeneracji i realistycznego planowania. Uczeń powinien otrzymywać komunikat, że wynik egzaminu jest ważny, ale nie definiuje jego wartości jako osoby.

W działaniach uwzględnia się również przeciwdziałanie stygmatyzowaniu korzystania z pomocy psychologicznej i psychiatrycznej. Psychoedukacja powinna ułatwiać młodzieży odróżnianie zwykłych, przemijających trudności od objawów wymagających konsultacji

specjalistycznej, a rodzicom pomagać w rozpoznawaniu zmian w funkcjonowaniu dziecka, które mogą świadczyć o pogarszaniu się jego kondycji psychicznej.

8.4. Relacje rówieśnicze, przeciwdziałanie przemocy i kultura osobista

Szkoła dąży do budowania relacji opartych na szacunku, dialogu i odpowiedzialności. Uczniowie są uczeni komunikowania własnych potrzeb i granic, aktywnego słuchania, asertywności, rozwiązywania konfliktów bez przemocy oraz reagowania na krzywdę drugiej osoby. Szczególną uwagę zwraca się na rolę świadka przemocy – uczeń powinien wiedzieć, że zgłoszenie problemu osobie dorosłej jest działaniem odpowiedzialnym i może zapobiec eskalacji krzywdzenia.

Profilaktyka przemocy obejmuje agresję fizyczną i słowną, ośmieszanie, wykluczanie, hejt oraz cyberprzemoc. W sytuacjach konfliktowych szkoła wykorzystuje rozmowy wychowawcze, mediacje i pracę naprawczą, o ile charakter zdarzenia na to pozwala. Zdarzenia noszące znamiona krzywdzenia lub wymagające formalnej interwencji są prowadzone zgodnie ze Standardami Ochrony Małoletnich i innymi obowiązującymi procedurami.

Kultura osobista jest rozumiana szerzej niż jako przestrzeganie zasad zachowania. Obejmuje sposób komunikowania się, odpowiedzialność za słowo, szacunek dla cudzych granic, dbałość o język, umiejętność prowadzenia sporu bez poniżania drugiej osoby oraz zachowanie w przestrzeni publicznej i cyfrowej. Nauczyciele i pracownicy szkoły wzmacniają te postawy przede wszystkim własnym przykładem i konsekwentnym reagowaniem na zachowania naruszające godność innych.

Ważną częścią pracy jest rozwijanie kompetencji mediacyjnych i naprawczych. Nie każdy konflikt jest przemocą, dlatego młodzież powinna uczyć się rozpoznawać różnicę między sporem, konfliktem i krzywdzeniem. Tam, gdzie obie strony mają porównywalną możliwość działania i nie występuje zagrożenie bezpieczeństwa, szkoła może wspierać uczniów w samodzielnym wypracowywaniu rozwiązania i odbudowywaniu relacji.

8.5. Zdrowie fizyczne, aktywność i pierwsza pomoc

Szkoła promuje zdrowy styl życia jako element codziennego funkcjonowania, a nie wyłącznie temat pojedynczych akcji. Uczniowie są zachęceni do aktywności fizycznej, świadomego odpoczynku, właściwej organizacji dnia, dbania o sen, odżywianie i równowagę między nauką a regeneracją. Rajdy, wycieczki, zajęcia sportowe i rekreacyjne mają jednocześnie funkcję integracyjną i profilaktyczną.

Edukacja zdrowotna powinna uczyć odpowiedzialności za własne decyzje i rozumienia związku pomiędzy stylem życia a funkcjonowaniem psychicznym, poznawczym i społecznym. W zależności od potrzeb podejmowane są zagadnienia dotyczące odżywiania, profilaktyki chorób, higieny snu, aktywności ruchowej, zdrowia seksualnego, bezpieczeństwa oraz wpływu używek i zachowań ryzykownych na organizm.

Istotnym elementem bezpieczeństwa jest praktyczna nauka pierwszej pomocy. Uczniowie powinni potrafić ocenić bezpieczeństwo miejsca zdarzenia, wezwać pomoc, przekazać dyspozytorowi podstawowe informacje i udzielić pomocy adekwatnej do swoich umiejętności do czasu przyjazdu służb. Kompetencje te mogą być rozwijane podczas edukacji dla

bezpieczeństwa, wychowania fizycznego, zajęć warsztatowych i spotkań z odpowiednio przygotowanymi specjalistami.

Szkoła wspiera aktywność fizyczną także jako czynnik chroniący zdrowie psychiczne. Ruch, kontakt z naturą, sport i rekreacja mogą zmniejszać napięcie, wzmacniać relacje i przeciwdziałać nadmiernemu spędzaniu czasu przed ekranem. Dlatego działania prozdrowotne są łączone z promocją aktywności off-line i świadomego wypoczynku.

8.6. Profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych

Profilaktyka uzależnień obejmuje nikotynę i e-papierosy, alkohol, narkotyki, inne substancje psychoaktywne oraz niewłaściwe używanie leków. Działania mają charakter edukacyjny i wzmacniający – uczniowie otrzymują rzetelną wiedzę o skutkach zdrowotnych, psychicznych, społecznych i prawnych, uczą się rozpoznawać mechanizmy presji rówieśniczej i podejmować odpowiedzialne decyzje.

Program obejmuje także uzależnienia behawioralne, w szczególności problemowe korzystanie z Internetu, gier i mediów społecznościowych oraz inne zachowania prowadzące do utraty kontroli i pogorszenia funkcjonowania. Uczniowie są zachęceni do obserwowania własnych nawyków, budowania równowagi między aktywnością online i offline oraz rozwijania alternatywnych źródeł satysfakcji i relacji.

Profilaktyka powinna być dostosowana do wieku uczniów i unikać przekazu opartego wyłącznie na straszeniu. Skuteczniejsze jest rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji, odporności na presję, rozpoznawania wpływu grupy, przewidywania konsekwencji oraz budowania osobistych powodów do dbania o zdrowie. Ważne jest również uczenie młodzieży, gdzie szukać pomocy, jeżeli używanie substancji lub określone zachowanie zaczyna wymykać się spod kontroli.

W przypadku ujawnienia zachowania ryzykownego szkoła analizuje sytuację indywidualnie, uwzględniając bezpieczeństwo ucznia, skalę problemu, jego kontekst rodzinny i rówieśniczy oraz potrzebę konsultacji specjalistycznej. Działanie nie powinno ograniczać się do konsekwencji dyscyplinarnych, lecz obejmować także element pomocy i profilaktyki nawrotu zachowania.

8.7. Bezpieczeństwo cyfrowe, higiena cyfrowa i sztuczna inteligencja

Bezpieczeństwo cyfrowe jest traktowane jako stały element wychowania, ponieważ relacje, nauka, rozrywka i duża część komunikacji młodzieży odbywa się w środowisku cyfrowym. Szkoła uczy ochrony danych i kont, odpowiedzialnego publikowania treści, reagowania na próby oszustwa i wyłudzenia, zabezpieczania dowodów cyberprzemocy oraz zgłaszania zdarzeń osobom dorosłym i właściwym instytucjom.

Higiena cyfrowa obejmuje świadome zarządzanie czasem ekranowym, ograniczanie przeciążenia informacyjnego, dbałość o sen i koncentrację oraz równowagę między aktywnością online i offline. Uczniowie są zachęceni do rozpoznawania własnych nawyków i zauważania sytuacji, w których urządzenia cyfrowe przestają być narzędziem, a zaczynają nadmiernie organizować codzienne funkcjonowanie.

Sztuczna inteligencja jest przedstawiana jako narzędzie, które może wspierać naukę, twórczość i organizację pracy, ale nie powinno zastępować samodzielnego myślenia. Uczniowie uczą się weryfikowania wyników generowanych przez AI, rozpoznawania błędów i halucynacji, ochrony danych wrażliwych, odpowiedzialnego formułowania zapytań oraz respektowania zasad uczciwości edukacyjnej i praw autorskich.

Szczególne znaczenie ma edukacja dotycząca dezinformacji, zmanipulowanych obrazów i nagrań, deepfake oraz treści tworzonych automatycznie. Uczeń powinien rozumieć, że atrakcyjna forma materiału nie jest dowodem jego prawdziwości. Ważnym elementem jest uczenie sprawdzania autora, daty, źródła pierwotnego, kontekstu publikacji i zgodności informacji z innymi wiarygodnymi materiałami.

Bezpieczeństwo cyfrowe łączy się bezpośrednio z kulturą relacji. Hejt, udostępnienie materiału bez zgody, publikowanie kompromitujących zdjęć, podszywanie się pod inną osobę lub rozpowszechnianie fałszywych treści może wywoływać rzeczywistą krzywdę. Program kładzie nacisk na odpowiedzialność za ślad cyfrowy oraz świadomość, że granice i godność człowieka obowiązują również w sieci.

8.8. Standardy Ochrony Małoletnich i system bezpieczeństwa szkoły

Standardy Ochrony Małoletnich stanowią jeden z filarów systemu bezpieczeństwa szkoły. Uczniowie powinni znać podstawowe zasady bezpiecznych relacji, wiedzieć, jakie zachowania są niedopuszczalne i do kogo mogą zwrócić się w sytuacji zagrożenia, krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia. Informacja o możliwościach uzyskania pomocy powinna być przekazywana w sposób zrozumiały i regularnie przypomniana.

Program wychowawczo-profilaktyczny wspiera realizację Standardów poprzez edukację dotyczącą granic, zgody, godności, reagowania na przemoc, bezpieczeństwa cyfrowego i roli osób dorosłych. Nie powieła jednak procedur interwencyjnych. W przypadku zgłoszenia zdarzenia pracownicy postępują zgodnie z obowiązującymi Standardami, dokumentują działania i zapewniają małoletniemu odpowiednie wsparcie.

Szczególnej uwagi wymagają uczniowie z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym osoby mające trudność z komunikowaniem doświadczeń, rozpoznawaniem zachowań naruszających granice lub oceną ryzyka. Szkoła dostosowuje sposób przekazywania informacji o bezpieczeństwie do możliwości ucznia i dba o to, aby mógł on realnie skorzystać z przewidzianych form zgłaszania problemów.

Bezpieczeństwo obejmuje również właściwe dokumentowanie zdarzeń, szybki przepływ informacji do osób odpowiedzialnych oraz konkretne planowanie wsparcia ucznia po ujawnieniu krzywdzenia. Działania szkoły powinny mieć charakter nie tylko interwencyjny, ale również naprawczy i wspierający, tak aby małoletni nie pozostał bez pomocy po zakończeniu formalnej procedury.

8.9. Edukacja regionalna, patriotyczna i obywatelska

Edukacja regionalna w roku szkolnym 2026/2027 zostaje wyraźnie włączona do programu jako narzędzie budowania tożsamości, odpowiedzialności społecznej i więzi z „małą ojczyzną”. Uczniowie powinni poznawać nie tylko historię Polski, lecz także historię

własnego miasta i regionu, ponieważ lokalne miejsca, wydarzenia i postacie pozwalają zobaczyć historię jako część rzeczywistego otoczenia, a nie wyłącznie treść podręcznika.

Punktem wyjścia jest poznawanie historii Ostrowca Świętokrzyskiego, tradycji i rozwoju miasta, jego dziedzictwa przemysłowego, ważnych postaci, miejsc pamięci oraz lokalnych instytucji kultury. Równie ważne jest poznawanie historii samej szkoły, jej patrona, tradycji, absolwentów i wydarzeń, które budowały jej miejsce w lokalnej społeczności. Działania te wzmacniają poczucie ciągłości i przynależności do wspólnoty szkolnej.

Edukacja regionalna obejmuje również poznawanie najważniejszych zabytków, krajobrazu kulturowego i przyrodniczego regionu świętokrzyskiego. Wśród możliwych kierunków działań znajdują się lokalne muzea i miejsca historyczne, Krzemionki, Pałac Wielopolskich, miejsca pamięci i obiekty charakterystyczne dla historii miasta i powiatu. Dobór konkretnych miejsc powinien być dostosowywany do wieku, profilu klasy, tematyki lekcji oraz aktualnej oferty instytucji.

Preferowaną formą pracy są działania aktywizujące: spacer edukacyjny, wycieczki, projekty uczniowskie, dokumentowanie historii rodzinnej i lokalnej, wywiady, tworzenie map miejsc ważnych, fotografie porównawcze „dawniej i dziś”, konkursy, prezentacje, gry terenowe i współpraca z instytucjami kultury. Edukacja regionalna może łączyć historię, język polski, geografę, biologię, wiedzę o społeczeństwie, sztukę, informatykę i edukację medialną.

Edukacja patriotyczna ma prowadzić do rozumienia związku między historią a odpowiedzialnością współczesnego obywatela. Udział w uroczystościach rocznicowych jest ważny, ale powinien być uzupełniany refleksją nad znaczeniem wolności, praw człowieka, demokracji, odpowiedzialności za wspólnotę i bezpieczeństwo. Uczeń powinien rozumieć, że patriotyzm przejawia się również w trosce o przestrzeń publiczną, szacunku dla innych ludzi i odpowiedzialnym uczestnictwie w życiu lokalnym.

Ważnym elementem edukacji obywatelskiej jest rozwijanie samorządności uczniowskiej, umiejętności prowadzenia debaty, argumentowania, odróżniania faktów od opinii oraz udziału w działaniach społecznych. Szkoła zachęca do zainteresowania sprawami miasta i regionu, ale pozostaje neutralna politycznie i nie narzuca uczniom określonych poglądów. Celem jest wyposażenie młodzieży w kompetencje pozwalające samodzielnie oceniać zjawiska społeczne i uczestniczyć w życiu demokratycznym.

8.10. Samorządność, wolontariat, kultura szkoły i działania prospołeczne

Samorządność uczniowska jest praktyczną szkołą odpowiedzialności. Poprzez działalność Samorządu Uczniowskiego młodzież uczy się planowania, organizowania przedsięwzięć, reprezentowania interesów uczniów, prowadzenia konsultacji i współpracy z dyrekcją oraz nauczycielami. Ważne jest, aby samorząd nie pełnił wyłącznie funkcji organizatora wydarzeń, lecz był przestrzenią rzeczywistego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły.

Wolontariat i działalność charytatywna rozwijają empatię, odpowiedzialność i gotowość do reagowania na potrzeby innych. Szkoła wspiera udział uczniów w akcjach pomocowych, zbiórkach, przedsięwzięciach społecznych i działaniach podejmowanych we współpracy z organizacjami lokalnymi. Istotne jest, aby działania te miały również wymiar edukacyjny – uczeń powinien rozumieć, komu pomaga, dlaczego pomoc jest potrzebna i w jaki sposób organizować ją odpowiedzialnie.

Kultura szkoły obejmuje tradycje, uroczystości, ceremoniał, sposób komunikowania się oraz codzienne normy relacji. Program zakłada dbanie o poczucie przynależności i dumy ze szkoły przy jednoczesnym otwarciu na nowe inicjatywy uczniowskie. Wydarzenia szkolne powinny służyć nie tylko reprezentacji placówki, ale również integracji, rozwijaniu talentów i tworzeniu pozytywnych wspomnień związanych ze szkołą.

8.11. Doradztwo edukacyjne i zawodowe

Doradztwo zawodowe w liceum ma wspierać ucznia w świadomym planowaniu dalszej drogi, a nie ograniczać się do przekazywania informacji o uczelniach. Uczniowie rozpoznają własne zainteresowania, predyspozycje i wartości, analizują wymagania różnych kierunków kształcenia i zawodów, uczą się podejmowania decyzji oraz planowania kolejnych etapów rozwoju.

Szkoła organizuje konsultacje, spotkania z przedstawicielami uczelni i różnych zawodów, wydarzenia informacyjne oraz udostępnia aktualne źródła wiedzy o możliwościach dalszej edukacji. W miarę możliwości uczniowie powinni mieć kontakt z absolwentami i osobami wykonującymi różne zawody, ponieważ rzeczywiste doświadczenia pomagają lepiej rozumieć specyfikę studiów i rynku pracy.

Szczególnego wsparcia wymagają uczniowie mający trudność w określeniu własnych planów, pozostający pod silną presją otoczenia lub odczuwający lęk związany z wyborem przyszłości. Doradztwo powinno wzmacniać poczucie sprawczości i przekonanie, że wybór edukacyjny może być procesem, a nie jednorazową decyzją przesądzającą o całym życiu.

Ważnym elementem jest rozwijanie kompetencji przydatnych niezależnie od wybranego kierunku: autoprezentacji, komunikacji, krytycznego myślenia, pracy zespołowej, planowania, odpowiedzialności, umiejętności uczenia się oraz świadomego korzystania z technologii. Doradztwo zawodowe łączy się więc z całym programem wychowawczym, a nie stanowi odrębnego działania realizowanego wyłącznie przez doradcę.

8.12. Frekwencja, odpowiedzialność i zapobieganie niepowodzeniom szkolnym

Frekwencja jest jednym z obszarów wymagających stałego monitorowania. Powtarzające się nieobecności mogą być zarówno przyczyną, jak i skutkiem trudności edukacyjnych, emocjonalnych, rodzinnych lub rówieśniczych. Dlatego szkoła analizuje absencję nie tylko jako problem formalny, lecz również jako możliwy sygnał pogorszenia funkcjonowania ucznia.

Wychowawcy systematycznie monitorują frekwencję, rozmawiają z uczniami i rodzicami oraz podejmują działania adekwatne do przyczyn nieobecności. W przypadku narastającej absencji ważne jest szybkie ustalenie, czy wynika ona z problemów zdrowotnych, lęku szkolnego, konfliktów, trudności rodzinnych, braku motywacji, przeciążenia lub innych czynników. Samo informowanie o konsekwencjach nie zawsze prowadzi do trwałej zmiany.

Szkoła wzmacnia odpowiedzialność ucznia za udział w zajęciach i realizację obowiązków, ale jednocześnie wspiera go w odbudowywaniu zaległości i powrocie do systematycznej nauki. W razie potrzeby planowane są konsultacje, pomoc specjalistów, współpraca z rodzicami lub innymi podmiotami. Celem jest ograniczenie ryzyka narastania zaległości, spadku samooceny i rezygnacji z podejmowania wysiłku.

8.13. Współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym

Skuteczność działań wychowawczych i profilaktycznych zależy od współpracy szkoły z rodziną. Rodzice powinni otrzymywać czytelne informacje o możliwościach uzyskania pomocy, zasadach bezpieczeństwa, ważnych zjawiskach dotyczących młodzieży oraz sposobach reagowania na trudności. W sytuacjach indywidualnych współpraca opiera się na wspólnym rozpoznawaniu potrzeb ucznia i poszukiwaniu realnych rozwiązań, a nie wyłącznie na przekazywaniu informacji o problemie.

Współpraca z rodzicami obejmuje zebrania, konsultacje, rozmowy indywidualne, psychoedukację oraz udział Rady Rodziców w kształtowaniu programu. Szczegółne znaczenie ma spójność komunikatów w sytuacjach dotyczących bezpieczeństwa, zdrowia psychicznego, frekwencji, zachowań ryzykownych i specjalnych potrzeb edukacyjnych. Szkoła dąży do relacji partnerskiej, przy zachowaniu odpowiedzialności i kompetencji każdej ze stron.

Szkoła współpracuje także z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, instytucjami pomocy społecznej, policją, służbami, podmiotami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi, instytucjami kultury, uczelniami i innymi podmiotami mogącymi wspierać działania edukacyjne, profilaktyczne i wychowawcze. Współpraca ze środowiskiem lokalnym ma również służyć rozwijaniu edukacji regionalnej, wolontariatu i aktywności obywatelskiej uczniów.

Dobór instytucji i specjalistów zapraszanych do szkoły powinien wynikać z rozpoznanych potrzeb i jakości proponowanych działań. W przypadku zajęć dotyczących obszarów wrażliwych – zdrowia psychicznego, przemocy, uzależnień czy bezpieczeństwa małoletnich – szkoła powinna korzystać z osób posiadających odpowiednie kompetencje i prowadzić działania zgodnie ze Standardami Ochrony Małoletnich.

9. Priorytety realizacyjne na rok szkolny 2026/2027

Program ma charakter opisowy i nie wprowadza wielostronicowego harmonogramu tabelarycznego. Szczegółowe formy pracy są ujmowane w planach wychowawców, planach pracy specjalistów i zespołów, kalendarzu szkoły oraz dokumentacji konkretnych przedsięwzięć. Na poziomie całej szkoły przyjmuje się jednak dziewięć priorytetów, które powinny być widoczne w pracy wychowawczej przez cały rok.

1. Dobrostan i zdrowie psychiczne – utrzymanie łatwego dostępu do pomocy, zajęcia o stresie i emocjach, wczesne reagowanie na kryzysy, wzmacnianie relacji, poczucia przynależności i realistycznej samooceny. Szczególną uwagę należy zwracać na okresy zwiększonego obciążenia edukacyjnego oraz uczniów, u których obserwuje się nagłą zmianę funkcjonowania.

2. Bezpieczne relacje – profilaktyka przemocy rówieśniczej, hejtu i cyberprzemocy, uczenie reagowania świadków, mediacji i odpowiedzialności za słowo. Celem jest utrzymanie wysokiego poczucia bezpieczeństwa przy jednoczesnym szybkim reagowaniu na pojedyncze zdarzenia.

3. Higiena cyfrowa i AI – bezpieczne korzystanie z sieci, ochrona prywatności, rozpoznawanie dezinformacji i deepfake, równowaga online–offline i uczciwe korzystanie z

AI. Działania powinny łączyć profilaktykę zagrożeń z rozwijaniem praktycznych kompetencji cyfrowych.

4. Zdrowie i profilaktyka uzależnień – promowanie aktywności fizycznej, snu i regeneracji, rozwijanie umiejętności pierwszej pomocy, profilaktyka nikotyny, e-papierosów, alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych.

5. SPE i indywidualizacja – wczesne rozpoznawanie potrzeb, współpraca nauczycieli i specjalistów, dostosowanie wsparcia, przeciwdziałanie wykluczeniu i zapewnianie uczniom realnej możliwości uczestnictwa w życiu szkoły.

6. Edukacja regionalna i obywatelska – poznawanie Ostrowca Świętokrzyskiego i regionu, historii szkoły, miejsc pamięci, zabytków i dziedzictwa lokalnego oraz rozwijanie samorządności, wolontariatu, kultury debaty i odpowiedzialności za wspólnotę.

7. Motywacja, frekwencja i sprawczość – monitorowanie absencji, uczenie organizacji pracy, reagowanie na trudności zanim doprowadzą do narastania zaległości, wspieranie zainteresowań, projektów i aktywności uczniowskiej.

8. Planowanie przyszłości – doradztwo edukacyjne i zawodowe, rozpoznawanie predyspozycji, kontakt z uczelniami i przedstawicielami zawodów oraz rozwijanie kompetencji przydatnych w dalszej edukacji i pracy.

9. Współpraca z rodzicami – konsultacje, psychoedukacja, szybki przepływ informacji w sytuacjach trudnych i wspólne planowanie wsparcia ucznia. Rodzice pozostają ważnym partnerem szkoły również w działaniach profilaktycznych o charakterze uniwersalnym.

Za realizację poszczególnych priorytetów odpowiadają – stosownie do zakresu zadań – dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog, pedagog specjalny, doradca zawodowy, pielęgniarka szkolna, biblioteka, opiekunowie Samorządu Uczniowskiego i wolontariatu oraz zaproszeni specjaliści. Większość działań ma charakter całoroczny, natomiast ich intensywność i terminy są dostosowywane do kalendarza szkoły oraz aktualnej sytuacji wychowawczej.

10. Zakładane efekty realizacji programu

Efekty programu należy rozumieć jako oczekiwany kierunek zmiany i utrzymania pozytywnych zjawisk, a nie jako gwarancję, że u każdego ucznia wystąpi identyczny rezultat. Zadaniem szkoły jest tworzenie warunków, zwiększanie kompetencji oraz szybkie reagowanie na trudności. Ocena efektów powinna opierać się na wielu źródłach informacji, a nie na pojedynczym wskaźniku.

W obszarze bezpieczeństwa oczekuje się utrzymania wysokiego poczucia bezpieczeństwa uczniów, dobrej znajomości osób i miejsc, w których można uzyskać pomoc, oraz wzrostu gotowości do reagowania na przemoc i krzywdzenie. Uczniowie powinni rozumieć podstawowe zasady Standardów Ochrony Małoletnich i wiedzieć, jak zgłosić niepokojące zdarzenie.

W obszarze zdrowia psychicznego oczekuje się zwiększania wiedzy o emocjach, stresie i sposobach samopomocy, wcześniejszego zgłaszania trudności oraz utrzymywania łatwego

dostępu do konsultacji specjalistycznych. Ważnym rezultatem jest również zmniejszanie stygmatyzacji osób korzystających z pomocy psychologicznej lub psychiatrycznej.

W obszarze relacji oczekuje się utrzymania prawidłowego klimatu społecznego, rozwijania kompetencji komunikacyjnych, empatii i asertywności oraz szybkiego reagowania na przypadki przemocy, hejtu i wykluczenia. Wskaźnikiem jakości nie jest całkowity brak konfliktów, lecz zdolność społeczności szkolnej do ich konstruktywnego rozwiązywania i niedopuszczania do utrwalonego krzywdzenia.

W obszarze cyfrowym oczekuje się większej świadomości ochrony prywatności, dezinformacji, cyberprzemocy, śladu cyfrowego oraz zasad odpowiedzialnego korzystania z AI. Uczniowie powinni częściej weryfikować źródła, rozumieć ograniczenia narzędzi generatywnych i zachowywać uczciwość edukacyjną.

W obszarze edukacji regionalnej oczekuje się zwiększenia znajomości historii szkoły, Ostrowca Świętokrzyskiego i regionu, większego udziału uczniów w działaniach lokalnych oraz wzmacniania poczucia przynależności do społeczności szkolnej i lokalnej. Efektem powinno być także większe wykorzystywanie zasobów miasta i regionu w projektach oraz pracy dydaktycznej.

W obszarze motywacji i frekwencji oczekuje się wcześniejszego rozpoznawania problemów z systematycznością, bardziej świadomego planowania nauki przez uczniów i wzrostu poczucia odpowiedzialności za własną edukację. W przypadku uczniów zagrożonych niepowodzeniem efektem jest nie tylko poprawa wyniku, ale również podjęcie przez nich współpracy i skorzystanie z proponowanego wsparcia.

W obszarze SPE oczekuje się lepszego dopasowania pomocy do funkcjonowania ucznia, sprawnej współpracy nauczycieli i specjalistów oraz ograniczania barier w uczestnictwie w życiu szkoły. Ważnym rezultatem jest także wzrost wiedzy kadry o zróżnicowanych potrzebach młodzieży i sposobach wspierania jej bez stygmatyzacji.

11. Monitorowanie i ewaluacja programu

Realizacja programu jest monitorowana przez cały rok szkolny. Celem monitorowania jest sprawdzanie, czy podejmowane działania odpowiadają rzeczywistym potrzebom uczniów, czy docierają do właściwych grup oraz czy wymagają modyfikacji. Program ma charakter otwarty – pojawienie się nowego problemu, zmiana sytuacji społeczności szkolnej lub nowe wymogi prawne mogą uzasadniać aktualizację działań w trakcie roku.

Źródłami informacji są w szczególności obserwacje nauczycieli i specjalistów, rozmowy z uczniami i rodzicami, analiza frekwencji, wyników klasyfikacji i sytuacji wychowawczych, dokumentacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej, analiza zdarzeń dotyczących bezpieczeństwa i realizacji Standardów Ochrony Małoletnich, a także informacje o udziale uczniów w projektach, wolontariacie, sporcie, kulturze, edukacji regionalnej i innych formach aktywności.

Monitoring powinien mieć charakter praktyczny. Jeżeli w trakcie roku wychowawcy lub specjaliści obserwują nasilenie określonego zjawiska – np. absencji, konfliktów, zachowań autoagresywnych, problemów związanych z używkami lub konkretnym zjawiskiem internetowym – szkoła nie czeka do czerwca, lecz podejmuje działania adekwatne do

rozpoznanej potrzeby. Ewaluacja końcowa służy podsumowaniu, ale profilaktyka wymaga bieżącego reagowania.

Ewaluacja końcowa zostanie przeprowadzona w czerwcu 2027 r. z wykorzystaniem anonimowych ankiet skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli oraz innych dostępnych źródeł informacji. Szczegółnej analizie podlegać będą: poczucie bezpieczeństwa, relacje rówieśnicze, dostępność pomocy, zdrowie psychiczne, występowanie przemocy i cyberprzemocy, bezpieczeństwo cyfrowe, frekwencja i motywacja, skuteczność działań profilaktycznych oraz stopień realizacji nowych akcentów programu, w tym edukacji regionalnej.

W ewaluacji należy unikać opierania wniosków wyłącznie na liczbie przeprowadzonych działań. Sam fakt zorganizowania spotkania, warsztatu lub wycieczki nie przesądza o jego skuteczności. Ważne jest, czy uczniowie rozpoznają przekazywane treści, czy wiedzą, gdzie szukać pomocy, czy zauważalna jest zmiana w sposobie reagowania oraz jak działania oceniają uczniowie, rodzice i nauczyciele.

Wyniki ewaluacji zostaną przedstawione Radzie Pedagogicznej i Radzie Rodziców oraz wykorzystane do opracowania diagnozy i programu na kolejny rok szkolny. Wnioski z ewaluacji powinny wskazywać zarówno obszary wymagające dalszej pracy, jak i czynniki chroniące, które warto świadomie utrzymywać i wzmacniać.

12. Przyjęcie programu

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny na rok szkolny 2026/2027 został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, czynników chroniących i czynników ryzyka, z uwzględnieniem wyników ewaluacji programu za rok szkolny 2025/2026, aktualnych kierunków polityki oświatowej państwa oraz obowiązujących w szkole Standardów Ochrony Małoletnich.

Program zostaje uchwalony przez Radę Rodziców Liceum Ogólnokształcącego Nr I im. Stanisława Staszica w Ostrowcu Świętokrzyskim w porozumieniu z Radą Pedagogiczną. Po przyjęciu programu jego założenia są udostępniane społeczności szkolnej, a poszczególni realizatorzy uwzględniają je w planach i bieżącej pracy.

Data uchwały Rady Rodziców	
Data porozumienia z Radą Pedagogiczną	
Numer uchwały / adnotacja	

Opracowanie: Katarzyna Nowak i Grzegorz Płaza
we współpracy z zespołem wychowawców i specjalistami szkolnymi
Liceum Ogólnokształcącego Nr I im. Stanisława Staszica w Ostrowcu Świętokrzyskim